

ATT BYTA NAMN

Ett namn kan betyda så mycket. Det är en del av vår identitet. Tur då att vi har möjlighet att förändra våra namn. Läs här om de möjligheter som finns när det gäller namnbyte.

Att byta namn

Det finns tre typer av personnamn; förnamn, mellannamn och efternamn. Här beskriver vi hur du går tillväga när du vill förändra ditt namn.

Rättigheter och skyldigheter i samband med namn regleras av namnlagen och av den praxis som utvecklats av bland annat domstolarna och folkbokföringsmyndigheterna. Enligt namnlagen finns det tre typer av personnamn; förnamn, mellannamn och efternamn.

Namnlagen innehåller så kallade spärregler för att motverka alltför många upprepade namnbyten för samma person.

Vad ska ditt barn heta?

När ett barn föds ska föräldrarna inom tre månader anmäla till Skatteverket vad barnet ska heta. Ett barn kan få ett eller flera förnamn. När det gäller efternamn är huvudregeln att barn till föräldrar med samma efternamn får det namnet. Om föräldrarna har olika efternamn finns det olika regler:

- Om föräldrarna har andra gemensamma barn får det nyfödda barnet samma efternamn som det senast födda syskonet.
- Om det inte finns några syskon får barnet det efternamn som föräldrarna anmäler till Skatteverket.
- Om föräldrarna inte gör någon anmälan får barnet sin mammas efternamn. Detsamma gäller om det inte är känt vem som är barnets pappa.

Anmälan till Skatteverket

Namnbyten hanteras av både Skatteverket och PRV. Vänd dig till Skatteverket när du vill:

- Byta ut, stryka eller lägga till ett förnamn.
- Ändra ordningsföljd på dina förnamn.
- Ändra stavning på ett förnamn utan att uttalet ändras.
- Lägga till eller ta bort ett mellannamn.
- Byta efternamn i samband med att du gifter dig eller ingår partnerskap.
- Ta tillbaka ett efternamn du haft som ogift.

Anmälan till Skatteverket är kostnadsfri. Som regel kan du bara göra en namnändring till Skatteverket en gång. Vill du sedan göra en liknande ändring igen vänder du dig till PRV.

Ansökan till PRV

I övriga namnändringen ska du vända dig till PRV. Det kan till exempel vara om du vill byta till ett nybildat efternamn eller till ett gammalt släktnamn. Ett byte av efternamn hos PRV innebär att alla tidigare efternamn ”försvinner”. Om du vill byta igen eller byta tillbaka måste du ansöka på nytt till PRV.

Att byta förnamn

Du kan byta ut, stryka eller lägga till ett eller flera förnamn genom en anmälan till Skatteverket (folkbokföringen). Du måste dock alltid behålla minst ett av dina förnamn. En sådan ändring kan du göra endast en gång.

Om du har flera förnamn kan du ändra ordningsföljden på dem, genom en anmälan till Skatteverket. Genom en anmälan kan du också ändra stavningen av ditt förnamn om inte namnets uttal förändras.

Vill du göra fler förändringar i dina förnamn ska du göra en ansökan till PRV och motivera varför du vill göra ändringen. Vill du byta ut alla dina förnamn måste du också göra en ansökan till PRV.

Susanne Granström har i hela sitt liv kallats för Sanna. Nu vill hon byta ut Susanne mot Sanna. Hon har bara ett förnamn så hon kan endast lägga till nya namn via en anmälan till Skatteverket, eftersom man alltid måste behålla minst ett av sina förnamn. Hon vill inte heta Sanna Susanne eftersom namnen blir för lika och väljer i stället att ansöka till PRV för att ta bort Susanne. När hon ändå byter förnamn passar hon på att lägga till Katarina efter en kär släkting.

Mellannamn

Mellannamn handläggs enbart av folkbokföringen på Skatteverket. Mellannamnet läggs till mellan förnamnet och efternamnet.

När du gifter dig eller registrerar partnerskap kan du välja att behålla ditt efternamn och lägga till din partners efternamn som mellannamn. Eller så kan du ta din partners efternamn och göra ditt efternamn till mellannamn. En annan möjlighet att ta mellannamn är om dina föräldrar har olika efternamn, då kan du ta den ene förälderns efternamn som ditt mellannamn.

Befintligt efternamn

- Regler för barn – Barn under 18 år kan få en förälders efternamn genom anmälan till Skatteverket. Om föräldrarna har olika efternamn får barnet byta mellan föräldrarnas efternamn obegränsat antal gånger.

Om föräldrar byter efternamn får deras barn inte automatiskt samma efternamn. Efter att föräldern fått ett nytt efternamn kan föräldern sedan göra en anmälan för sitt barn till Skatteverket. Om barnet fyllt 18 år anmäler han/hon själv sina föräldrars nya efternamn till Skatteverket.

Om barnet vill byta till ett annat efternamn än det som någon av föräldrarna har eller har haft krävs en ansökan till PRV. Den eller de som har vårdnaden ska underteckna ansökan. Om barnet har fyllt 12 år måste även han eller hon alltid själv skriva under anmälan eller ansökan.

- Giftermål och partnerskap – Om du gifter dig eller ingår partnerskap kan ni välja att antingen ha den enes efternamn som gemensamt efternamn eller behålla era efternamn. Ni kan inte ta ett efternamn som gemensamt om någon av er fått det i ett tidigare äktenskap eller partnerskap.

När ni har valt den enes efternamn som gemensamt, kan ni inte ångra er och ta den andres efternamn genom en anmälan till Skatteverket. Du kan alltid ta tillbaka det efternamn du hade som ogift eller det du hade innan du ingick partnerskap. Men om din make/maka eller partner då vill ha samma efternamn måste han eller hon ansöka om det till PRV. Vissa övergångsregler gäller om du gifte dig före den 1 januari 1983.

- Byte till gammalt släktnamn – Kravet för att byta till ett gammalt släktnamn är att efternamnet ska ha burits i rakt nedstigande led i din släkt i minst två generationer och senast inom fyra generationer räknat från och med dina föräldrar.

Johanna Svensson tycker att hon har ett vanligt efternamn och beslutar sig för att återuppta sin farmors mors flicknamn Sköld. Johannas farmors mor gifte sig 1895 och hennes föräldrar hette också Sköld, så villkoren är uppfyllda.

- Fars eller mors förnamn med tillägg av -son eller -dotter – Du kan ansöka till PRV om att få ta ett efternamn bildat av din fars eller mors förnamn med tillägg av -son eller -dotter.

Helena Csarnecki vill byta bort sitt svårstavade efternamn. Hon vill ha ett efternamn med anknytning till släkten, men det finns inget som känns rätt. Helenas far heter Georg. Hon tvekar mellan Georgsson och Georgsdotter, men väljer Georgsson.

- Stavningsändring – När du vill ändra stavningen på ditt efternamn ska du göra en ansökan till PRV, eftersom en sådan ändring i namnlagen räknas som ett byte av efternamn. En förutsättning för stavningsändring av ett befintligt efternamn är att uttalet inte förändras.

Peter har alltid stavat sitt efternamn Löwdahl, trots att det i folkbokföringen stavas Lövdahl. Nu vill han få in den ”rätta” stavningen i alla officiella register och ansöker därför om en ändring hos PRV.

Nybildat efternamn

Om du vill byta till ett efternamn som ingen annan har ansöker du till PRV. Har du en gång bytt efternamn efter en sådan ansökan, ska du ha särskilda skäl för att få byta på nytt.

Vår e-tjänst *Efternamnsförslag* på www.prv.se är ett hjälpmedel för att ta fram förslag på nya efternamn.

OBS! Efternamnen som du får fram via e-tjänsten är förslag på tänkbara efternamn. En del förslag kan vara förväxlingsbara med redan existerande efternamn. Hinder kan också vara om ett efternamnsförslag är ett varumärke eller ett firmanamn. Förslagen ska därför betraktas som en hjälp när du tar fram ett nytt efternamn. En 100-procentig garanti att ett insänt efternamnsförslag kommer att godkännas kan vi alltså inte ge.

Läs mer om det i avsnittet *Vilka namn kan man inte byta till?*

I ansökan kan du lämna högst tre förslag på nybildade efternamn. Om inte ditt första alternativ kan godkännas kanske förslaget du hade i andra eller tredje hand kungörs och godkänns utan att du meddelas i förväg. När ett efternamn väl är kungjort kan du inte ändra dig med mindre än att du gör en ny ansökan och betalar en ny avgift. Därför är det viktigt att du kan tänka dig att heta alla förslag. Om inget av dina alternativ kan godkännas får du kostnadsfritt komma med nya förslag.

Anders och Marie Svensson har tröttnat på att ständigt förväxlas med andra svensöner och vill byta till ett nytt efternamn. De skapar efternamnsförslag som börjar på bokstaven S med hjälp av PRV:s e-tjänst. När de har valt ut några efternamn ringer de till PRV och kontrollerar att efternamnsförslagen inte redan bärs av andra i Sverige.

Utländska medborgare

Du som är utländsk medborgare, bor och är folkbokförd i Sverige, kan ansöka om namnbyte enligt den svenska namnlagen. Du vänder dig då till Skatteverket eller till PRV. Om du vill göra ändringen enligt ditt hemlands namnlag ska du vända dig till den myndighet som har hand om namnärenden i det landet. Gör du ett namnbyte i hemlandet är det inte säkert att det blir godkänt i Sverige, då namnansökan måste prövas enligt reglerna i svensk namnlag.

Om du väljer att byta namn i Sverige är det ändå viktigt att ta reda på vilka regler som gäller i ditt hemland. Ett namnbyte som du gör i Sverige godkänns inte alltid i ditt gamla hemland. Därför har det hänt att personer som har bytt namn här har fått problem när de har kontakt med myndigheter i det gamla hemlandet. Den svenska namnlagen gäller alltid för danska, finska och norska medborgare som bor i Sverige. Den gäller också för dig som är statslös och bor här.

Vilka namn kan man inte byta till?

Namnlagens innehåller bestämmelser om vilka namn som inte är tillåtna. Ett namn får till exempel inte väcka anstöt eller leda till obehag för den som bär det. Du kan inte heller ta ett förnamn som efternamn eller tvärtom. Det är inte möjligt att ta ett dubbelnamn som efternamn, och inte heller namn som inleds med *af*, *von* eller liknande. Ditt nya namn får inte heller vara vilseledande för allmänheten, till exempel får det inte kunna uppfattas som ett namn på en ort eller kommun.

Som efternamn, vare sig det är nybildat eller inte, kan PRV inte godkänna namn som lätt kan förväxlas med:

- Ett efternamn som någon annan enligt lag bär eller har rätt att bära.
- Ett allmänt känt efternamn som har burits av en utdöd släkt.
- Ett allmänt känt utländskt efternamn.
- Någon annans artist- eller konstnärsnamn som är allmänt känt.
- En beteckning för en stiftelse, en ideell förening eller någon liknande sammanslutning.
- Någon annans i Sverige skyddade firma eller varumärke.
- En titel på någon annans skyddade litterära eller konstnärliga verk.

PRV har tillgång till en databas över de efternamn som redan finns i Sverige och granskar varje efternamnsförslag mot denna.

Blankett

Ansökningsblanketter kan du hämta på www.prv.se eller beställa via vår kundsupport.

Personbevis

Med ansökan ska ett personbevis bifogas. Det får vara högst tre månader gammalt. Du beställer personbevis från Skatteverket. Var noga med att tala om vad du ska använda personbeviset till, så att rätt uppgifter kommer med, till exempel tidigare namnbyten.

Avgifter

Ansökningsavgift ska finansiera handläggningen av ansökan och den återbetalas inte hur det än går i ärendet. Aktuella avgifter hittar du i anvisningarna till ansökningsblanketten eller på www.prv.se.

Betalar gör du enklast till vårt bankgiro 5052-6797. Det ska du göra i samband med att du lämnar in din ansökan. PRV börjar inte behandla din ansökan förrän avgiften har kommit in. Ange följande på inbetalningen:

1. Namn och personnummer på sökande.
2. Vilket namn ansökan avser.
3. Namnansökans ansökningsnummer när sådant finns.

Är du osäker på något eller har frågor om namn, ring vår kundsupport på telefon 08-782 28 00 för upplysningar.

Kungörelse

Alla ärenden om nybildade efternamn och vissa andra namnändringar måste kungöras. När PRV har granskat dina namnförslag och beslutat vilket av dem som kan godkännas kungörs det i Post- och Inrikes Tidningar i en månad. Det är en webbtjänst som du når via Bolagsverkets webbplats, <http://bolagsverket.se>. Detta gör PRV för att allmänheten ska få kännedom om namnförslaget och få

möjlighet att göra invändningar mot att det godkänns som ditt nya namn. Det kan till exempel vara någon som tycker att namnet är för likt någon annans.

Överklagande

Om PRV av någon anledning avslår din ansökan kan du överklaga till Patentbesvärsrätten, PBR. PBR:s beslut kan i sin tur överklagas till Regeringsrätten.

Namnbevis

När PRV har beslutat om ditt nya namn får du ett namnbevis. PRV skickar också en kopia av beviset till Skatteverket. Vissa offentliga myndigheter, exempelvis Länsstyrelsen, Försäkringskassan och Transportstyrelsen (körkort), uppdaterar sedan sina personuppgifter mot folkbokföringsregistret.

Används ditt efternamn utan din tillåtelse?

De efternamn som bärs av personer i Sverige har ett namnskydd enligt gällande namnlag. Namnskyddet gäller såväl svenska medborgare som medborgare från andra länder så länge de är folkbokförda med dessa efternamn i Sverige. Detta innebär att de som inte har en nära släktanknytning till ett efternamn normalt inte kan byta till det. Det förekommer dock att personer använder sig av ett efternamn som de inte är folkbokförda med, till exempel i telefonkatalogen eller på Internet. Ofta används ett efternamn i firma, varumärke eller i annat näringskännetecken utan att användaren har formell rätt att använda namnet. Bedömningen om vem som använder annans efternamn olovligt görs inte av PRV. Förbud att använda ett efternamn kan bara uppnås genom talan vid allmän domstol.

Vill du veta mer?

Vill du ha mer information om hur man ansöker om att byta eller ändra namn är du välkommen att vända dig till vår kundsupport på telefon 08-782 28 00.

Kundsupporten kan också svara på allmänna frågor, till exempel hur vanliga olika namn är eller om ett efternamn redan är upptaget. Via kundsupport kan du också beställa ansökningsblanketter.

På www.prv.se kan du bland annat ladda ner ansökningsblanketter och kombinera fram nya efternamnsförslag.

Om du vill fördjupa dig i de regler som gäller för namnbyten och namnändringar finns bestämmelserna i namnlagen (SFS 1982:670) och namnförordningen (SFS 1982:1136), som också finns tillgängliga på www.prv.se.

Immaterialrätt

- Precis som det låter är immaterialrätt samlingsnamnet på rätten till icke-materiella tillgångar, såsom uppfinningar, varumärken, design eller texter ur en bok. Precis som med fysiska produkter kan immateriella tillgångar säljas eller licensieras.

Patent

- Patent är ett skydd för en ny teknisk lösning på ett problem.
- Ett patent innebär att innehavaren kan hindra andra från att använda uppfinningen i upp till 20 år.
- Patent är en ensamrätt att använda den skyddade tekniken, i utbyte mot att uppfinningen offentliggörs.

Varumärke

- Varumärke är ett kännetecken för ett företags tjänster eller produkter.
- Varumärket kan till exempel bestå av figurer (ofta kallad logotyp), ord, bokstäver, siffror, ljud eller en utstyrsel.
- En registrering gäller på obestämd tid förutsatt att den förnyas vart tionde år.

Design

- Designskyddet är ett rent form- eller utseendeskydd.
- Designskyddet omfattar endast utseendet, inte funktionen eller tekniken, och skyddstiden är maximalt 25 år.
- Utseendet ska vara resultatet av ett skapande arbete.

Kundsupport

Hos PRV:s kundsupport svarar våra kunniga medarbetare på dina frågor. Skriv till kundsupport@prv.se eller ring 08-782 28 00. Välkommen.

Den idévänliga myndigheten

På PRV arbetar vi med nya idéer i teknikens framkant – varje dag. PRV ger ensamrätt till tekniska idéer, varumärken och design. Vi ger dig möjlighet att byta ditt personnamn och skaffa utgivningsbevis för tidskrifter. Inom alla våra områden erbjuder vi uppdragstjänster och kurser.

PRV

PATENT~ OCH REGISTRERINGSVERKET